

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/50/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3521200596
Dátum vydania rozhodnutia: 28. 12. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2022:3521200596.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej spore žalobcu: R., právne zast.: O., proti žalovanej: X., o zaplatenie 2.226,76 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Nové Mesto nad Váhom zo dňa 9. augusta 2022, č.k. 8Csp/11/2021-106, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej - zamietajúcej časti (výrok II.) m e n í tak, že žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 600,- eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 600,- eur od 11.02.2021 do zaplatenia a to v mesačných splátkach vo výške 10,- eur, splatných vždy 20. dňa v mesiaci, s povinnosťou zaplatiť prvú splátku do 20. dňa nasledujúceho mesiaca po právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že omeškanie čo i len jednej splátky má za následok splatnosť celého dlhu.

Vo zvyšnej zamietajúcej časti - vo výroku II. (nad rozsah priznanej sumy 600,- eur s prísl.) rozsudok súdu prvej inštancie p o t v r d z u j e .

Rozsudok súdu prvej inštancie v časti o trovách konania (výrok III.) m e n í tak, že žiadna zo strán n e m á nárok na náhradu trov konania vzniknutých tak pred súdom prvej inštancie, ako ani v odvolacom konaní.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozsudkom súd prvej inštancie rozhodol výrokom I. tak, že žalovaná je povinná zaplatiť žalobcovi sumu 1.023,97 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.023,97 eur od 11.02.2021 do zaplatenia a to v 25,- eur mesačných splátkach, splatných vždy 20. dňa v mesiaci, pod stratou výhody splátok, počnúc právoplatnosťou rozsudku. Výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol. Výrokom III. rozhodol o trovách konania tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že žalobou sa pôvodne právny predchodca žalobcu domáhal zaplatenia sumy 2.226,76 eur zo strany žalovanej titulom nezaplatenej istiny, dlžných úrokov z istiny vo výške 674,02 eur, úroku vo výške 16,90 % ročne zo sumy 2.226,76 eur od 11.02.2021 do zaplatenia, úroku z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 2.226,76 eur od 11.02.2021 do zaplatenia a náhrady trov konania dôvodiac tým, že dňa 02.06.2015 uzatvorili predchodca žalobcu ako veriteľ, žalovaná ako spoludlžník a poručiteľ V. Y., nar. XX.XX.XXXX, naposledy bytom J., zomrelý dňa XX.XX.XXXX ako dlžník, Zmluvu o úvere č. XXXXXXXXXXXX, neoddeliteľnou súčasťou ktorej boli Obchodné podmienky žalobcu pre spotrebiteľské úvery, VOP žalobcu a Sadzobník poplatkov. Žalovaná a poručiteľ svojimi podpismi na Zmluve potvrdili, že sa s týmito dokumentmi oboznámili a súhlasia s ich obsahom. Na základe predmetnej zmluvy žalobca poskytol žalovanej a poručiteľovi peňažné prostriedky v sume 4.000,- eur. Žalovaná a poručiteľ zaviazali v stanovenej lehote vrátiť

istinu a zaplatiť úroky, poplatky a iné peňažné plnenia a plniť ostatné povinnosti v zmysle Zmluvných dokumentov, avšak porušili svoju povinnosť zo zmluvy a tak žalobca v zmysle ust. § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ vyhlásil predčasnú splatnosť úveru dňa 27.12.2017 (doručením výzvy na úhradu dlžnej sumy zo dňa 27.12.2017). Žalovaná a poručiteľ písomne uznali dlh. Žalovaná vykonala poslednú splátku úveru dňa 21.05.2020 v sume 65,- eur. Jednotlivé splátky a spôsob ich započítania sú uvedené v Aktuálnom stave úveru vyhotoveného z bankového informačného systému. Žalovanej vznikla povinnosť zaplatiť za poskytnutý úver aj úroky so zmluvne dojednanou úrokovou sadzbou vo výške 16,9 % ročne. V súlade s Obchodnými podmienkami je žalobca v prípade, ak sa úver stane predčasne splatným, oprávnený ďalej úročiť nesplatenú istinu úveru úrokom dojednaným v zmluve, uplatnil aj zákonné úroky z omeškania v súlade s ust. § 3 Nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z, vo výške 5 %. Súd prvej inštancie v priebehu konania uznesením č.k. 8Csp/11/2021 - 97 zo dňa 01.06.2022 pripustil zmenu subjektu na strane žalobcu tak, že na strane žalobcu vystúpi z konania Z., (do 2.7.2021 podnikajúci pod obch. menom G.), IČO: XX XXX XXX, so sídlom K. X, XXX XX J., a na jeho miesto do konania vstúpi R.. Žalovaná nespochybňovala uzatvorenie zmluvy, poskytnutie prostriedkov vo výške 4.000,- eur, pre prípad, že ju súd zaviazne na plnenie poukazovala na svoju nepriaznivú finančnú a osobnú situáciu, žiadala možnosť dlh splácať v minimálnych splátkach.

3. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie za preukázané uzatvorenie zmluvy zo dňa 02.06.2015 o spotrebiteľskom úvere podľa § 9 ods.1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v spojitosti s § 52 ods. 1 a nasl. Občianskeho zákonníka. V konaní nebolo sporné poskytnutie a čerpanie úveru vo výške 4.000,- eur. Pri v zmluve nastavených podmienkach úveru, mala žalovaná pri riadnom splácaní úveru zaplatiť na úrokoch sumu 1.616,- eur (48 splátok á 117,- eur = 5.616,- eur mínus istina 4.000,- eur = úrok vo výške 1.616,-eur) na istine 4.000,- eur. V dôsledku neplnenia zmluvných povinností právny predchodca žalobcu úver zosplatnil a to po predchádzajúcej výzve adresovanej dlžníkovi aj žalovanej zo dňa 27.12.2017, ktorej predchádzala výzva zo dňa 27.11.2017, doručenie ktorých výziev žalovaná nerozporevala. Súd prvej inštancie zosplatnenie posúdil ako platné a s poukazom na postúpenie pohľadávky tiež danosť aktívnej vecnej legitimácie na strane aktuálneho žalobcu. Žalobca si v konaní voči žalovanej uplatnil istinu vo výške 2.226,76 eur, dlžné úroky z istiny vo výške 674,02 eur, úrok z omeškania vo výške 16.90 % ročne zo sumy 2.226,76 eur od 11.02.2021 do zaplataenia, úrok z omeškania vo výške 5.00 % ročne zo sumy 2.226,76 eur od 11.02.2021 do zaplataenia. Súd prvej inštancie žaloba žalobcu posúdil len ako čiastočné dôvodnú. Žalobca v konaní predložil Aktuálny stavu úveru ku dňu 10.02.2021, z ktorého bolo zistené, že žalovaná zaplatila titulom predmetného úveru od 25.07.2015 do 21.05.2020 právnomu predchodcovi žalobcu spolu sumu 3.992,03 eur, z ktorej si právny predchodca žalobcu započítal na istinu úveru sumu 1.773,24 eur a na úroky tak bola započítaná suma podľa názoru súdu prvej inštancie suma 2.818,79 eur. Poukazom na aktuálnu rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, dospel k záveru, že v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Súd prvej inštancie mal z dokazovania za preukázané, že žalovaná zaplatila na úrokoch z úveru sumu 2.818,79 eur, teda vyššiu sumu, ako by žalobcovi na úrokoch patrila. Rozdiel sumy zaplatenej na úrokoch žalovanou žalobcovi, resp. jeho právnomu predchodcovi, predstavoval sumu vo výške 1.202,79 eur (celkovo zaplataená suma žalovanou na úvere vo výške 3.992,03 eur mínus zaplataená suma, ktorú si žalobca započítal na istinu vo výške 1.773,24 eur = suma započítaná na úroky vo výške 2.818,79 eur a keďže žalobcovi by dôvodne na úrokoch patrila len suma 1.1616,- eur, bolo potrebné rozdiel vo výške 1.202,79 eur, zaplataený žalovanou, započítať na zaplataenú istinu, preto súd žalobu v časti uplataeného úroku z úveru, ako aj v časti istiny nad priznanú sumu 1.023,97 eur ako nedôvodnú zamietol. Porušením povinnosti žalovanej vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky riadne a včas, vznikol žalobcovi zároveň nárok na úrok z omeškania (517 ods.2 OZ), preto priznal žalobcovi tiež úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.023,97 eur od 11.02.2021 do zaplataenia. S poukazom na osobné, zárobkové a majetkové pomery žalovanej, tejto povolil žalovanú sumu splácať v splátkach po 25,- eur mesačne. Vec právne posúdil podľa § 52 ods.1, § 524 ods.1 a 2, § 526 ods.1 a 2 Občianskeho zákonníka, § 1 ods. 2, § 2, § 9 ods.1 a 2, § 11 ods. 1 a 2 zákona č.129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vzhľadom na to, že žalobca bol v konaní úspešný v časti zaplataenia sumy 1.023,30 eur, čo predstavuje z celej uplataenej sumy 2.900,78 eur - 35,30 %, pričom žalovaná bola úspešná vo zvyšnej časti, ktorá predstavuje 64,70 %, žalovanej tak patrí nárok na náhradu trov konania vo výške 29,40 %, keďže tejto žiadne trovy konania nevznikli, súd jej nárok na náhradu trov konania nepriznal (§ 255 ods.2 CSP).

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zamietajúcej časti (vo výroku II.) a v súvisiacom výroku III. o nároku na náhradu trov konania v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu, navrhujúc odvolaciemu súdu jeho zmenu tak, že vyhovie žalobe žalobcu tiež v časti o zaplatenie 1.202,79 eur s prísl. a prizná mu tiež voči žalovanému nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu, prípadne navrhoval rozhodnutie v napadnutých častiach zrušiť a vrátiť vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Uplatňujúc odvolacie dôvody uvedené v ust. § 365 ods.1 písm. b/, f/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci) v konkrétnej namietal nesprávnosť rozhodnutia v napadnutej časti dôvodiac, že v zmysle Obchodného zákonníka má veriteľ nárok na riadne úroky aj po vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru a to až do riadneho zaplatenia celého úveru. Priznanie nároku na zaplatenie riadneho úroku iba do zosplatnenia úveru je postupom, ktorým súd neprimerane a nezákonne ochránil neplatiaceho dlžníka, žalobcu pripravuje o ušlý zisk, ktorý mu na základe zákona patrí aj v prípade vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru. Žalobca má za to, že zmluvné úroky patria veriteľovi až do úplného zaplatenia dlžnej sumy zo strany žalovaného a nielen do zosplatnenia, ako uzavrel súd prvej inštancie. V tomto smere poukázal rozhodovaciu prax vyšších súdnych autorít, ako aj na rozhodnutia iných súdom v obdobných prípadoch, konkrétne na uznesenie Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. júla 2019, sp. zn. 6Cdo/113/2018, rozsudok Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5Co/219/2019 z 10.03.2020, rozhodnutie Krajského súdu v Nitre, sp. zn. 12Co/135/2018 zo dňa 12.07.2019, rozsudok Krajského súdu v Bratislave, sp. zn. 8Co/237/2018 z 30.03.2021 a uznesenie Krajského súdu v Košiciach, sp. zn. 5CoCsp/64/2020 z 28.01.2021. Namietal tiež nepreskúmateľnosť napadnutého rozhodnutia dôvodiac tým, keď nesúhlasí s interpretáciou súdu prvej inštancie v odôvodnení napadnutého rozhodnutia, vychádzajúc z ktorej „ na úrokoch bola započítaná suma 2.818,79 eur“. Ak by mal žalobca pripustiť dôvodnosť použitého postupu výpočtu, ktorý však nepripúšťa, rozdiel medzi úhradami žalovanej (suma vo výške 3.992,03 eur), z ktorej súd odpočítal sumu vo výške 1.773,24 eur (suma započítaná na istinu), predstavuje rozdiel vo výške 2.218,79 eur a nie sumu vo výške 2.818,79 eur, ako chybné v tomto prípade na ľarchu žalobcu vypočítal súd prvej inštancie v bode 25 odôvodnenia a rozdiel sumy zaplatenej na úrokoch nie je vo výške 1.202,79, ale správne vo výške 602,79 eur (2.218,79 eur - 1.616,- eur = 602,79 eur), ktorú sumu treba pričítať k zaplatenej istine (1.773,24 eur), čo predstavuje spolu sumu vo výške 2.376,03 eur a túto sumu výsledne odrátať od sumy poskytnutého úveru, t.j. 4.000,-. Správne týmto výpočtom mala byť žalobcovi priznaná suma vo výške 1.623,97 eur a nie suma vo výške 1.023,97 eur. V odôvodnení poukazoval tiež na rozhodnutia iných súdom, z ktorých citoval (uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1ObdoV/10/2012 zo dňa 30.05.2013 a uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 4Cdo 90/2013 zo dňa 22.08.2013).

5. Žalovaná nevyužila svoje právo písomne sa vyjadriť k podanému odvolaniu.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana sporu, v neprospech ktorej bolo rozhodnutie v napadnutých častiach vydané podľa § 359 Civilného sporového poriadku (ďalej len "CSP"), že spĺňa popri všeobecných náležitostiach v rozsahu § 127 ods. 1 CSP aj náležitosti podľa § 363 CSP s uvedením dôvodov odvolania vo veci samej, preskúmal zákonnosť napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v jeho napadnutej - zamietajúcej časti (vo výroku II.) v rozsahu o zaplatenie sumy 600,- eur s prísl. podľa § 388 CSP zmeniť, nakoľko v tejto časti neboli splnené zákonné podmienky pre jeho zrušenie (§ 389 CSP), ani potvrdenie (§ 387 ods. 1 CSP), v zostávajúcej časti zamietajúceho výroku II. (nad rámec priznanej sumy 600,- eur s prísl.) za použ. § 387 ods. 1 CSP ako vo výroku vecne správny potvrdiť a v konečnom dôsledku vo výroku III. o trovách konania podľa § 388 CSP zmeniť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie vo vyhovujúcom výroku I., ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.023,97 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.023,97 eur od 11.02.2021 do zaplatenia nepreskúmal, keďže v tomto rozsahu rozhodnutie suspenzívnym účinkom odvolania dotknuté nebolo, v tomto výroku rozsudok súdu prvej inštancie (výrok I.) nadobudol právoplatnosť.

8. Súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím priznal žalobcovi nárok na zaplatenie sumy 1.023,97 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.023,97 eur od 11.02.2021 do zaplatenia splatnej v 25,- eur mesačných splátkach, posúdiac vzťah založený zmluvou o úvere ako spotrebiteľský, podriadený normám spotrebiteľského práva, pričom priznanú mu sumu vyčíslil ako nedoplatok na poskytnutej istine úveru za súčasného záveru, že žalobcovi patrí tiež zmluvný úrok vo výške, ako bol stanovený v zmluve v čase jej uzatvorenia, ktorý však už bol zaplatený. Výrokom II. vo zvyšnej časti žalobu zamietol, dospejúc odkazom na súdnu prax a názor prijatý vyššou súdnou autoritou k záveru, že žalobcom požadované zaplatenie zmluvného úroku až do úplného vyrovnania istiny je z hľadiska spotrebiteľa neudržateľné, pretože by to malo za následok neprímerané, nerovnovážne zhoršenie jeho postavenia. Výrokom III. rozhodol o trovách konania tak, že žalovanej náhradu trov konania nepriznal, keďže jej ako prevažne úspešnej trovy v konaní nevznikli.

9. Žalobca odvolaním namieta správnosť právneho záveru, na ktorom súd prvej inštancie zamietol jeho nárok na zaplatenie zmluvného úroku až do úplného splatenia istiny majúci za to, že tento mu bol priznaný len do zosplatenia úveru, pričom pre prípad, že jeho námietky v tomto smere nebudú akceptované, namieta tiež súdom prvej inštancie realizovaný výpočet zostatku nesplateného úveru (ktorý je podľa jeho tvrdenia na jeho neprospech nižší), ktorý výpočet ako nezodpovedajúci skutkovým zisteniam, je z hľadiska dôvodov na ktorých je založený podľa jeho názoru tiež nepreskúmateľný, uplatňujúc tak dôvody na odvolanie uvedené v ust. § 365 ods. 1 písm. b/, f/ a h/ CSP (porušenie práva na spravodlivý proces, nesprávne skutkové a právne závery na ktorých súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie v napadnutej časti). Navrhuje zaviazat' žalovanú k povinnosti zaplatiť mu ešte čiastku 1.202,79 eur s prísl. úrokom z omeškania a tiež plný nárok na náhradu trov konania.

10. Preskúmaním rozhodujúcich skutočností, odvolací súd dospel k záveru o čiastočnej dôvodnosti podaného odvolania.

11. Nesprávny skutkový záver je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd prvej inštancie nepostupuje pri hodnotení dôkazov podľa § 191 CSP. Dôkazy súd hodnotí podľa svojej úvahy, a to každý dôkaz jednotlivo a všetky dôkazy v ich vzájomnej súvislosti, pričom starostlivo prihliada na všetko, čo vyšlo počas konania najavo. Pri hodnotení dôkazov v súdnom konaní platí zásada voľného hodnotenia dôkazov sudcom z hľadiska ich pravdivosti a dôležitosti pre rozhodnutie. Nesprávne hodnotenie dôkazov by bolo možné vytknúť súdu prvej inštancie len v prípade, ak by vzal do úvahy skutočnosti, ktoré z vykonaných dôkazov, alebo prednesov strán nevyplývali, ani inak nevyšli v konaní najavo, prípadne, že by si nepovšimol rozhodné skutočnosti, ktoré neboli vykonanými dôkazmi preukázané, alebo vyšli v konaní najavo, prípadne preto, že v hodnotení dôkazov, či poznatkov, ktoré vyplývali z prednesov strán, alebo vyšli najavo inak z hľadiska ich závažnosti, zákonnosti, pravdivosti alebo vierohodnosti, je logický rozpor.

12. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

13. Vychádzajúc zo znenia obsahu Zmluvy o spotrebiteľskom úvere dobrá pôžička č. XXXXXXXXXXXX uzatvorenej dňa 02.06.2015 medzi právnym predchodcom žalobcu a pôvodným t.č. už neb. dlžníkom V. Y. a spoludlžníčkou žalovanou, ktorá je tiež dedičkou po dlžníkovi vyplývalo, že predmetom poskytnutia spotrebiteľského úveru bola suma vo výške 4.000,- eur so zmluvne dohodnutou úrokovou sadzbou 16,90 % ročne s tým, že splatnosť vrátenia úveru bola dohodnutá v 48. mesačných splátkach po 117,- eur vždy k 25. dňu v mesiaci, s dátumom prvej platby do 25.07.2015 a konečnou splatnosťou úveru dňa 25.06.2019. Zmluva obsahuje údaj o RPMN 20 %, o odplate 18,30 %, priemernej RPMN 18,30 % a o celkovej čiastke na zaplatenie. Z výpisu „Aktuálneho stavu úveru ku dňu 10.02.2021 predloženého žalobcom vyplýva, že úver poskytnutý vo výške 4.000,- eur bol bezo zbytku čerpaný dňa 03.06.2015, tiež, že na úver za obdobie od 25.07.2015 do 21.05.2020 bola zo strany dlžníkov právnemu predchodcovi žalobcu spolu zaplatená suma 3.992,03 eur, z ktorej právny predchodca žalobcu započítal na dlh voči istine úveru sumu 1.773,24 eur a na dlh na úrokoch tak zostala na započítanie suma 2.218,79 eur.

14. Súd prvej inštancie primárne právny vzťah založený vyššie identifikovanou zmluvou o úvere posúdil ako spotrebiteľský, podriadený normám spotrebiteľského práva (§ 52 a nasl. OZ), tiež zákonu č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 02.06.2015, s ktorým posúdením sa odvolací súd identifikuje a nenamieta ho v odvolaní ani žalobca. V dôsledku postúpenia pohľadávky súd prvej inštancie správne konštatuje danosť aktívnej vecnej legitímácie žalobcu a rovnako nebol zistený dôvod pre odlišný záver pokiaľ ide o platné zosplatnenie úveru, ktorá skutočnosť (naplnenie zákonných predpokladov preň z hľadiska ust. § 565 OZ v spojení s ust. § 53 ods. 9 OZ) rovnako nebola medzi stranami spornou. Rozpor nebol zaznamenaný ani v otázke parametrov zmluvy, poskytnutej čiastky úveru, doposiaľ zaplatenej sumy, či jej dielčieho rozúčtovania medzi istinou a zmluvnými úrokmi.

15. Spornou zostala otázka rozsahu obdobia za ktoré prináleží žalobcovi zaplataenie zmluvných úrokov za poskytnutie peňazí a správnosť výšky ich vyčíslenia.

16. Odvolateľ na rozdiel od súdu prvej inštancie zastáva názor, že zmluvný úrok mu prináleží až do obdobia celkového zaplataenia istiny úveru. S týmto jeho názorom sa odvolací súd neidentifikuje.

17. Rozhodovacia činnosť súdov v otázke ne/priznania nároku úverového veriteľa na úrok z úveru v prípadoch vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, bola v minulosti dlhodobo nejednotná. Touto otázkou sa zaoberal a tiež ju zodpovedal až Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí zo dňa 16.6.2020, pod sp. zn. 5 Cdo 42/2020, pričom vychádzajúc z názoru v ňom obsiahnutého v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí, teda vo výške dohodnutej (stanovenej) v čase uzatvorenia zmluvy. Dôvodil, že „...zosplatnenie je inštitút slúžiaci ochrane veriteľa, podstata úverového vzťahu a jeho existencia zostáva zachovaná, veriteľ nemá peňažné prostriedky, patrí mu za ne dohodnutá odmena, záväzok dlžníka zmysle platenia dohodnutej odmeny zostáva nedotknutý a aplikuje sa na dobu, na ktorú bola zmluva dohodnutá ako doba riadneho splácania úveru, keďže dohodnuté úroky majú zmluvný základ, inak povedané, dlžníkovi zostáva záväzok platiť úrok rovnaký, ako v čase jeho dojednania, t.j. veriteľovi patrí úrok v rovnakej výške a za rovnaké obdobie, bez ohľadu na to, či k omeškaniu dlžníka s platením úveru došlo, alebo nedošlo. Pre spotrebiteľa je však nevýhodné, aby platil úroky až do zaplataenia istiny. Dojednanie, ktorého obsahom je platenie dohodnutých úrokov až do zaplataenia istiny jeho postavenie zhorší. Pokiaľ by totiž spotrebiteľ, ktorý sa pre svoju ekonomickú situáciu dostal s plnením splátok úveru do omeškania, musel v dôsledku vyhlásenia predčasnej doby splatnosti úveru platiť dohodnuté úroky až do úplného splatenia istiny, zaplatil by v konečnom dôsledku sumu neprimerane vysokú ako náhradu za poskytnutie peňazí. Dohodnuté úroky predstavujú cenu peňazí za ich poskytnutie na vopred dohodnuté obdobie, tzn. že jej výška musí byť stanovená v čase uzatvorenia zmluvy o úvere. Dlžník takto presne vie, koľko bude povinný za poskytnuté peniaze veriteľovi zaplatiť. Túto vedomosť však dlžník-spotrebiteľ nemá v prípade dojednania, ktoré umožňuje navyšovanie tejto ceny bez jej presného ohraničenia. Keďže spotrebiteľ nevie predpokladať časový úsek svojho omeškania, nie je možné ani určiť celkovú výšku zmluvného úroku, ktorý sa môže bez fixného ohraničenia navyšovať neobmedzene. Takto stanovená cena teda nie je vyjadrená určito, jasne a zrozumiteľne. Z tohto dôvodu potom dojednanie, ktorým sa dlžník - spotrebiteľ zaviazal platiť dohodnuté úroky až do úplného zaplataenia istiny po vyhlásení predčasnej doby splatnosti úveru, spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Takéto dojednanie je teda porušením ustanovenia § 53 ods.1 OZ...“

18. Keďže rozhodnutie súdu prvej inštancie v dotknutej otázke má pôvod vo vyššie uvedenej názorovej línii najvyššej súdnej autority, vychádzajúc z ktorej v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru, veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (v konkrétosti danej veci vo výške 1.616,- eur, obsiahnutej v zmluve ako rozdiel medzi násobkom počtu a výšky dohodnutých splátok po odpočítaní výšky poskytnutého úveru, t.j. 48 splátok á 117,- eur = 5.616,- eur - 4.000,- eur = 1.616,- eur na úrokoch), od ktorého nemá žiaden dôvod sa ani v okolnostiach posudzovanej veci odchýliť tiež odvolací súd, je jeho rozhodnutie pokiaľ ide o tieto závery vecne správne pri nenaplnení uplatnených dôvodov na odvolanie uvedených v ust. § 365 ods. 1 písm. f/ a h/ CSP. Pokiaľ teda žalobca požadoval priznanie úroku po zosplatnení úveru až do úplného zaplataenia istiny, jeho nárok v tomto smere dôvodným nie je, keďže by išlo o prípad neudržateľného znevýhodnenia spotrebiteľa (žalovanej) bez ohľadu na to, či by ustanovenie k tomuto ho oprávňujúce bolo obsiahnuté v dotknutej zmluve, keďže jeho aplikovanie by bolo porušením ustanovenia § 53 ods. 1 OZ, ako to vo

svojom rozhodnutí odkazom na názor najvyššej súdnej autority správne posúdil tiež súd prvej inštancie. V konečnom dôsledku vo vzťahu k tejto problematike odvolateľ tiež nedôvodne namieta, že súd prvej inštancie mu priznal zmluvný úrok len do doby zosplatenia úveru, keďže toto jeho tvrdenie nemá oporu v odôvodnení napadnutého rozhodnutia a rozhodnutia iných súdov na ktoré odkazuje vo svojom odvolaní, tak nie sú na okolnosti posudzovanej veci aplikovateľné. Ako bolo uvedené už vyššie, súd prvej inštancie ako dôvodný posúdil žalobcov nárok na zaplatenie celého v zmluve dohodnutého úroku, teda vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností (bez ohľadu na zosplatenie) dlžník musel zaplatiť (t.j. 1.616,- eur). Odvolacia argumentácie vo vzťahu k tejto otázke tak nebola spôsobilou privodiť v prospech žalobcu priaznivejšie rozhodnutie vo veci.

19. Dôvodom pre čiastočne zmeňujúce rozhodnutie odvolacieho súdu v jeho zamietajúcej časti (výroku II.) však bola opodstatnená argumentácia žalobcu, týkajúca sa nesprávne zvoleného procesu výpočtu súdom prvej inštancie, pokiaľ ide o doposiaľ neuhradený zostatok úveru a s tým súvisiacu čiastočnú nepreskúmateľnosť postupu, ktorý viedol k výslednej čiastke, na zaplatenie ktorej bola žalovaná vyhovujúcim výrokom I. zaviazaná (1.203,97 eur), čo podľa názoru odvolacieho súdu po oboznámení sa s ním má zrejme pôvod v nesprávnom čiastkovom výpočte a následkom neho nesprávne použitej premennej, výsledkom čoho bola nesprávne vyčíslená čiastka, ktorá opodstatnene prichádza do úvahy zo strany žalovanej zaplatiť.

20. V konkrétnosti vychádzajúc z obsahu zmluvy, mala žalovaná pri riadnom splácaní úveru zaplatiť sumu 5.616,- eur (násobok počtu dohodnutých splátok 48 a výšky mesačnej splátky 117,- eur). Nebolo sporným, že celkovo bola na úver uhradená čiastka (v období od 25.07.2015 do 21.05.2020 poukázaná právnomu predchodcovi žalobcu) vo výške 3.992,03 eur. Odpočítaním od celkovej sumy, ktorá mala byť zaplatená vo výške 5.616,- eur, čiastky uhradenej vo výške 3.992,03 eur, je zrejmé, že nezaplatená v čase rozhodovania súdu prvej inštancie bola čiastka 1.623,97 eur, na zaplatenie ktorej (vrátane prísl. úroku z omeškania) bolo opodstatnené aj žalovanú zaviazat'. Keďže súd prvej inštancie žalovanú zaviazal len na zaplatenie sumy 1.023,97 eur (výrokom I., ktorý je t.č. už právoplatný a vykonateľný), zostáva k zaplateniu (nárok žalobcu je t.č. ešte dôvodný) v zostávajúcej časti, t.j. 600,- eur s prísl. úrokom z omeškania (1.623,97 eur - 1.023,97 eur = 600,- eur), ako správne v odvolaní vyčísľuje tiež žalobca.

21. Tomuto komplexnému výpočtu potom zodpovedá aj výpočet nedoplatku pri pracovaní so započítaním časti úhrady na istinu a časti na zmluvné úroky vychádzajúc z výpisu o úhradách predložených žalobcom v konaní. Z celkovej úhrady na úver (sumy vo výške 3.992,03 eur), po odpočítaní sumy vo výške 1.773,24 eur, ktorú právny predchodca žalobcu započítal na istinu, zostáva čiastka vo výške 2.218,79 eur (nie suma vo výške 2.818,79 eur ako nesprávne vypočítal súd prvej inštancie), ktorá potom predstavuje čiastku započítanú veriteľom na úroky. Keďže vychádzajúc zo zmluvy, dohodnutý úrok v čase jej uzatvorenia bol len vo výške 1.616,- eur (násobok počtu dohodnutých splátok 48 a výšky mesačnej splátky 117,- eur = 5.516,- eur po odpočítaní od ktorej celkovej istiny 4.000,- eur, predstavuje dohodnutý úrok 1.616,- eur), vznikol na zaplatenom úroku preplátok vo výške 602,79 eur (2.218,79 eur - 1.616,- eur), ktorý preplátok je potrebné pripočítať k čiastke veriteľom započítanej na istinu (1.773,24 eur + 602,79 eur) z čoho vyplýva, že na istine bolo zaplatených 2.376,03 eur. Keďže úrok bol takto uhradený, a na istine vznikol takto nedoplatok vo výške 1.623,97 eur (4.000,- eur - 2.376,03 eur) správne týmto výpočtom, mala byť žalobcovi súdom prvej inštancie priznaná suma vo výške 1.623,97 eur a nie suma vo výške 1.023,97 eur, ktorá v dôsledku chybného výpočtu vyplynula súdu prvej inštancie. Keďže z takto vyčísleného nedoplatku súd prvej inštancie zaviazal právoplatne žalovanú len k zaplateniu sumy 1.023,97 eur, žalobca sa dôvodne domáha zaplatenia rozdielu vo výške 600,- eur, pričom je potrebné mu prisvedčiť, že rozhodnutie súdu prvej inštancie v časti výpočtu nebolo dostatočne pokiaľ ide o dosiahnutý výsledok opoznatelné, i keď podľa názoru odvolacieho súdu neindikujúce k naplneniu dôvodu na odvolanie uvedeného v ust. § 365 ods. 1 písm. b/ CSP, ktorý by prichádzal do úvahy jedine v prípade tak zásadných väd odôvodnenia, ktoré by neindikovali k inému, ako zrušujúcemu rozhodnutiu odvolacieho súdu, o ktorý prípad však v posudzovanej veci nešlo, keďže zistená nesprávnosť bola identifikovaná a konvalidovateľná odvolacím súdom prostredníctvom vydania čiastočne zmeňujúceho zamietajúceho výroku II. napadnutého rozhodnutia.

22. Z vyššie uvedených dôvodov, tak odvolací súd napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie v jeho napadnutej - zamietajúcej časti (výrok II.) za použ. § 388 CSP zmenil v rozsahu, v ktorom zaviazal žalovanú v odvolacom konaní ešte k zaplateniu sumy 600,- eur a keďže porušením povinnosti žalovanej

vrátiť poskytnuté peňažné prostriedky riadne a včas, vznikol žalobcovi zároveň nárok na úrok z omeškania (517 ods. 2 OZ), súčasne ju zaviazal k jeho zaplateniu vo výške 5% ročne zo sumy 600,- eur od 11.02.2021 do zaplatenia (v tomto rozsahu neboli splnené podmienky na jeho potvrdenie, či zrušenie) a v zostávajúcej časti zamietajúceho výroku II. (ktorým bol zamietnutý nárok na zmluvný úrok až do zaplatenie celej istiny, teda nad rámec v odvolacom konaní priznanej čiastky) z dôvodov uvedených v predchádzajúcej časti tohto rozhodnutia (úrok mu patrí len v rozsahu dohodnutom pri podpise zmluvy) rozhodnutie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil za použ. § 387 ods. 1 CSP, keď odvolacie námietky žalobcu v sumáre vyhodnotil len ako čiastočne dôvodné.

23. V posudzovanej veci pokiaľ ide o splatnosť priznaného nároku, súd prvej inštancie zaviazal žalovanú na ním prisúdené plnenie žalobcovi s tým, že pokiaľ ide o lehotu plnenia, túto stanovil v splátkach po 25,- eur mesačne s poukazom na ťaživé pomery žalovanej, voči čomu žalobca v odvolaní ani nenamietal. Z identického dôvodu, tiež odvolací súd pokiaľ ide o dodatočne priznané plnenie žalobcovi v odvolacom konaní, dospel k záveru, že okolnosti danej veci na strane žalovanej nasvedčujú pre stanovenie inej lehoty na plnenie, ako zákonnej trojdňovej.

24. V zmysle § 232 ods. 3 CSP, lehota na plnenie je tri dni a plynie od právoplatnosti rozsudku. Súd môže v odôvodnených prípadoch určiť dlhšiu lehotu.

25. V zmysle § 232 ods. 4 CSP, ak súd uložil povinnosť plniť opakujúce sa a v budúcnosti splatné dávky a splátky, vykonateľnosť týchto dávok a splátok sa spravuje poradiť ich splatnosti, ak súd nerozhodne inak; súd môže rozhodnúť, že omeškanie s plnením jednej dávky alebo splátky má za následok splatnosť celého plnenia.

26. Citované ustanovenie § 232 ods. 3 CSP upravuje všeobecnú lehotu na plnenie tri dni, ktorá začína plynúť od právoplatnosti rozsudku, ktorá platí aj v tých prípadoch, keď ide o výrok na plnenie a súd vo výroku rozsudku neurčil lehotu na plnenie. Citované ustanovenie bližšie stanovuje podmienky vykonateľnosti rozhodnutia a tým zaručuje jeho vymáhateľnosť štátnou mocou aj proti vôli tých, ktorým sa v ňom ukladá nejaká povinnosť. Pomer právoplatnosti a vykonateľnosti rozsudku je pre prevažnú časť prípadov plnení vyriešená tak, že vykonateľnosť nastáva v trojdňovej lehote na plnenie počítanej odo dňa, kedy rozsudok nadobudol právoplatnosť, len u rozsudkov predbežne vykonateľných, začína lehota na plnenie plynúť už od doručenia v zmysle § 44 CMP (podľa ktorého rozsudky o výživnom sú vykonateľné doručením o ktorý prípad však v posudzovanej veci nejde). Určenie dlhšej než trojdňovej lehoty na plnenie (tiež povolenie splátok podľa ods. 4 ust. § 232 CSP), patrí medzi procesné úkony súdu, ktoré zákon zveruje do jeho voľnej úvahy prostredníctvom čoho je súdu tak umožnené, aby sám a tiež nezávisle od návrhu účastníkov uvážil, či je povolenie predmetnej výhody vhodné so zreteľom na pomery toho, ktorému sa povinnosť plnenia ukladá, na výšku prisúdenej čiastky, alebo na iné okolnosti prípadu. Zákon teda povolenie takejto výhody nepodmieňuje ani dohodou medzi stranami, ani vznesením takejto požiadavky žalovanou, ale povolenie splátok je plne v kompetencii konajúceho súdu a to aj bez ohľadu na návrhy strán.

27. Ustanovenie § 232 ods. 4 CSP teda umožňuje súdu výnimočne rozhodnúť, že peňažné plnenie sa môže vykonať aj v splátkach, odôvodnenosť ktorých prípadov sa bude posudzovať podobne ako pri odseku 3 cit. zák. ustanovenia. Zákon umožňuje súdu formulovať vo výroku svojho rozhodnutia tiež tzv. doložku cross default, t.j. že nezaplatením jednej splátky sa stáva splatným celý dlh.

28. Pri úvahách a možnom plnení v splátkach, je okrem pomerov na strane povinného subjektu (jeho platobnej schopnosti) vo vzťahu k výške priznaného nároku, potrebné tiež posúdiť, či prípadné plnenie nad rámec zákonnej lehoty troch dní by vzhľadom na okolnosti oprávneného subjektu (žalobcu) nebolo príliš ťaživým z hľadiska jeho pomerov na jeho strane a v konečnom dôsledku nemožno nevziať do úvahy tiež postoj žalovanej v spore, teda jej (ne)ochoťu plniť. Je teda zrejmé, že takéto rozhodnutie vyžaduje existenciu konkrétnych okolností každej posudzovanej veci, indikujúcich dôvodne k takémuto záveru.

29. V konkrétnostiach danej veci žalovaná bola zaviazaná už napadnutým rozhodnutím súdu prvej inštancie zaplatiť žalobcovi 1.023,97 eur s prísl. úrokom z omeškania, čo jej súd povolil splácať v mesačných splátkach po 25,- eur pod hrozbou straty výhody splátok nezaplatením čo i len jednej splátky, už ktoré rozloženie splátok (i keď zjavne bolo správne zohľadňované ich primerané rozloženie aj vo vzťahu k žalobcovi) je na hrane udržateľnosti vo svetle pomerov žalovanej, k čomu pristupuje

povinnosť plnenia na ďalší nárok priznaný odvolacím súdom vo výške 600,- eur, kedy jeho zaplatenie jednorazovo, či vo väčších, ako skutočne minimálnych splátkach, by objektívne bolo spôsobilé žalovanú existenčne ohroziť. Z obsahu spisového materiálu totiž vyplýva, že je starobnou dôchodkyňou s výškou dôchodku 418,- eur mesačne. Po smrti manžela prevzala platby na iné spoločné úvery, len exekučne jej zrážaná čiastka 37,- eur, náklady na bývanie má 167,- eur a s úhradami základných potrieb si musí vypomáhať pôžičkami od dcéry, ktorá však má rovnako nepriaznivé pomery. Nemožno pochybovať, že jej aktuálna finančná situácia nielen nenasvedčuje takej platobnej schopnosti, aby bez ohrozenia svojich základných potrieb bola spôsobilá dlh jednorazovo uhradiť, ale je zrejmé, že už najminimálnejšia splátka ju existenčne ohrozuje (pri pripočítaní už splátky stanovenej na 25,- eur mesačne súdom prvej inštancie). Odvolací súd tak so zreteľom na to, že žalovaná v konaní neprodukovala žiadne procesné obštrukcie, prejavila ochotu vo vzťahu k žalobcovi plniť, len poukazovala na svoju ťaživú situáciu, a na strane druhej vezmúc do úvahy nie zanedbateľný fakt spočívajúci v tom, že žalobca ako oprávnený subjekt je právnickou osobou, a teda na jeho strane rozhodne nemožno hovoriť o vzniku ťaživej situácie v dôsledku skutočnosti, že by mu žalovaná prisúdenú čiastku mala splácať v minimálnych splátkach (po 10,- eur) za súčasného zistenia o už stanovenom splácaní po 25,- eur, odvolací súd nemá pochybnosť o tom, že konkrétne okolnosti indikujú dôvodne v prospech využitia aplikovaného inštitútu splátok dlhu za súčasného záveru, že takto nastavené splácanie nemožno považovať vo vzťahu k žalobcovi za rozporné so zásadou spravodlivosti (čl.2 ods. 1 CSP), ale naopak s ňou súladné, ak žalovanej bola daná možnosť dodržať súdom prvej inštancie nastavenú platobnú disciplínu v mesačných splátkach, ktoré je schopná plniť (aj to za výnimočne ťaživých životných okolností), pričom samozrejme nemožno opomenúť ani sankciu, ktorá nastupuje pre prípad nedodržania nastaveného platobného režimu v podobe straty výhody splátok, pre prípad čo i len jednej nezaplatennej splátky žalobcovi riadne a včas.

30. Keďže odvolací súd zmenil rozsudok súdu prvej inštancie, bolo potrebné podľa § 396 ods. 2 CSP rozhodnúť súčasne o nároku na náhradu trov konania, a to vzniknutých tak na súde prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní.

31. Podľa § 396 ods. 2 CSP ak odvolací súd zmení rozhodnutie, rozhodne aj o nároku na náhradu trov konania na súde prvej inštancie.

32. Podľa § 255 ods. 2 CSP ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán na náhradu trov konania nemá právo.

33. Odvolací súd rozhodol o trovách prvoinstančného, ako aj odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, 2, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 2 CSP. Žalobca podanou žalobou žiadal priznať od žalovanej spolu sumu 2.900,78 eur (istina + vyčíslený zmluvný úrok) a súdom mu bola celkovo priznaná suma 1.623,97 eur. Čistý úspech žalobcu tak predstavuje 11,96 % (55,58% - 44,02%). Zároveň však v odvolacom konaní mala (i keď nie významne) väčší úspech žalovaná, keďže žalobca požadoval odvolaním zaplatenie 1.202,79 eur, priznaných mu bolo len 600,- eur. Kumulatívnym vyhodnotením tak odvolací súd dospel k záveru, že v súlade so spravodlivým usporiadaním vzťahov medzi stranami bude, ak si každá z nich za uvedených okolností bude trovy konania vzniknuté tak pred súdom prvej inštancie, ako aj v odvolacom konaní znášať sama.

34. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).